

AKTUALIOSIOS INFORMACIJOS

Nr 44 (816) IV m....DEDELS TO RF.....1948.III.1. pirmadienis

Ivykiai Čekoslovakijoje vyksta "pagal numatytą planą"

Čekoslovakijos įvykiai vis dar tebėra pasaulio dėmesio centre. pasaulis stebi, kas dabar darosi šioje pačiame Europos centre "dingusioje" valstybėje. Mums lietuviams tai, kas dabar vyksta Čekoslovakijoje jau seniai žinoma, mūsų pačių pergyventa. Pragos radijas pranešė, kad kabineto priesaikos metu prez. Benešas kreipėsi į ministerius, primindamas jiems, kad nelengva jam buvę nukrypti nuo demokratijos principų, ir tik noredamas išvengti pilietinio karo, jis sutikęs naują kabinetą priimti. Prezidentas kvietė Gotwaldą laikytis parlamentarinių metodų. Atsakydamas Gotwaldas užtikrino prezidentą, kad jis laikysis parlamentarinių metodų ir džiaugėsi, kad prezidentas paklausė liudies balso. Čia pat Gotwaldas puolė vakarų valstybes, kurios inspiravusios sudaryti opozicijos numatyta perversmą.

Prahoje Rotušės aikštėje vyko čekoslovakų saugumo policijos ir darbininkų milicijos paradas, kurį priėmė Gotwaldas ir jo komunistiniai ministrai. Nei Benešas, nei Masarykas nedalyvavo. Benešas savaitgaliui vėl išvyko į savo ūkį.

Informacijų ministras (komunistas) surengė užsienio spaudos atstovams konferenciją, kurioje perspėjo, kad imsiąs sankcijų, jei užsienio korespondentai praneš į užsienį vienšališkas žinias. Esą griausia skelbti tik čekoslovakų valdinės žinias ir parėdymus.

Komunistų sudaryti vykdomieji komitetai, kurie kol kas atstoja tarybas, dygsta kaip grybai po lietus. Visur jų pristeigta: fabrikuose, įstaigose, įmonėse, bankuose, ministerijose ir net pačiame parlamente. Sudarytas ir centrinis vykdomasis komitetas. Šių vykdomųjų komiteto darbai nukreipti į "valymus", t.y. žmonių šalinimus iš įstaigų ir viešo gyvenimo. Ligi šiol pašalinta 25 universiteto profesoriai, jų tarpe ir rektorius, daugybė studentų, 60 užsienio reikalų ministerijos ir 51 vidaus reikalų ministerijos valdininkų, teatro direktoriai ir kt. Yra ir suimtųjų. Per Čekoslovakijos - Vokietijos sieną porbėgo ir vokiečių policijos sulaikyti 25 burmistrai ir 2 politikai. Jie visi pasisakė bėgę nuo teroro.

Min. pirm. Gotwaldas perskaitė savo vyriausybės deklaraciją, kurioje numatyta platus žemės ūkio ir pramonės nacionalizavimas. Gotwaldas reikalavo dar didesnio įstaigų valymo.

Prahoje ties savo buto langu su sužalotu kaušu rastas dar su gyvybės žymėmis teisningumo min. Bretika. Policijos pranešimu, jis norėjęs nusižudyti. Bretika yra uršus komunistų priešas.

TSRS-gos užs. reikalų min. Zorin po 10 dienų grįžo iš Prahos į Maskvą. Aiškinama, kad jis buvo atvykęs priimti sovietų javus Čekoslovakijai.

Prancūzijos užs. reikalų min. Bidaul tautiniame susirinkime pareiškė, kad atėjusi valanda, kada prancūzai turi dar labiau laikytis vienybės, nes Čekoslovakijos įvykiai rodo, kad bendras priešas nesnaudžia. Tautinio susirinkimo nariai sustoję ilgai kėlė ovacijas, tik vieni komunistai tylėjo. Kalbėdamas toliau, Bidaul pareiškė, kad dabartinė padėtis mus grąžina į 1938 metus, kai Hitleris užgrodė Čekoslovakiją. Tačiau tenegalvoja komunizmas, kad šitokia agresija galinti nekliudomai tęstis. Ji būtina iššauks rimtų pasekų.

Visa vakarų spauda, išskyrus komunistinę, nurodo į 1948 ir 1938 metų analogiškumą ir Gotwaldą lygina su Heineinu, tačiau Hitlerio antrininką dar nenurodo. Anglų darbiečių organas "Daily Herald" mano, kad tik skubi pagalba atstatymui galinti išgelbėti Europą. Konservatorių "Daily Mail" griebiasi realesnių argumentų ir pataria atgabenti į Europą didesnę atominę bombą atsargą, nes tik, anot laikraščio, pasirengimas karui gali jo išvengti.

Choristoms!

Šiandien 19 val. bus bendra repeticija. Prašau atvykti ir visus tuos, kurie dėl kai kurių priežasčių nelenkė iki šiol repeticijų.

Administratorius

Suomija prieš sunkų uždavinį

Pranešama, kad TSRS-gos nota Suomijai, kuria pasiūlyta sudaryti kariška sutartis, yra pasirašyta paties Stalino ir adresuota prez. Pasikiivi. Ši aplinkybė pridūoda notei ytatingą svarbą, nors joje ir nenurodytas delegacijų susitikimo terminas, taigi nota nėra ultima-tyvinio pobūdžio.

Suomijos min. kabinetas, prezidentui pirmininkaujant, per 24 val. buvo net tris kartus susirinkęs. Parlamentas dar svarstys šį reikalą. Pasikiivi jau atsakė Stalinui, kad jis sutinkas sudaryti karišką sutartį, tačiau kitokiais pagrindais, negu panašios sutartys tarp TSRS-gos ir Rumunijos bei Vengrijos.

TSRS-gos nota Suomijai iššaukė nerimą Skandinavijoje. Stocholmo "Aftenbladet" nurodo į tai, kad pasirašius kalbamą karišką sutartį, TSRS-gos sienos prislinktų betarpiui prie Švedijos. Danijos oficialus "Sozialdemokraten" rašo, kad tuo būdu TSRS-ga išsigysianti patogių strateginių punktų, o tada Skandinavijai gręstų didesnis pavojus.

Vakarų spaudos nurodymai į 1938 ir 1948 metų analogiškumą ryšium su note Suomijai dar labiau pasitvirtino: 1938 metais, tuoj po Čekoslovakijos vokiškojo "protektoriatu" sekė Klaipėdos "gražinimas", o dabar po Čekoslovakijos įvykių seka vėl šiaurė - Suomija.

Britų karo laivai centrinėje Amerikoje

Britų vyriausybė pasiuntė į britų Hondurą kreiserį "Sheffield" ir dar kitus karo laivus. Honduroje iškeltas britų kariuomenės desantas. Buvo gauta žinių, kad iš greta britų Honduros esančios Guatemalos respublikos tam tikri elementai rengėsi įsiveržti į Hondurą. Guatemalos prezidentas pasiuntė JTautoms skundą dėl D.Britanijos nepasitikėjimo. Guatemala nutraukė diplomatinis santykius su D.Britanija.

Nauja konferencija

D.Britanija ir Prancūzija pasiuntė likusiai prie Marshallio plano prisidėjusiai 14 valstybių pakvietimus dalyvauti š.m. kovo mėn. 15 d. Paryžiuje įvykstančioje konferencijoje, kurioje bus įsteigta tam tikra organizacija Marshallio planui vykdyti. Konferencijoje dalyvaus daugiausia patys užsienių reikalų ministrai.

Iš Graikijos

Atėnuose suimta 200 komunistų. Kitomis žiniomis suimta per 700 komunistų. 13 komunistų įvykdyta mirties bausmė. Pietų Graikijoje vyksta kovos su sukilėliais.

Kinijos fronte

Maršalas Čan Kai Šekas nutarė užleisti komunistams miestą Čangčungą, kad išgelbėjus Mukdeno pildėtį, kurio gatvėse vis dar vyksta aršios kautynės.

Haragos tarptautinis tribunolas ėmė svarstyti D.Britanijos užvestą bylą prieš Albaniją, kad ji 1946 met. spalio mėn. Korfu ilankoje minėms pagadinusi 2 britų naikintojus, nuo ko žuvo 44 britų jūrininkai. D.Britanija reikalauja iš Albanijos nuostalių atlyginimo ir atsiprašymo. Albanijos atstovas pasakė, kad jis sutinkas su tribunolo sprendimu, tačiau kaltina D.Britaniją.